

Destruirà la IA més ocupació de la que crea?

Un debat parlamentari sobre l'impacte net de la intel·ligència artificial en el mercat de treball: trencament sense precedents o continuació de la història de la tecnologia?

1. Guia del professor (moció, cronograma i argumentari)
2. Full d'avaluació
3. Targetes de postura (retallables)
4. Fitxa de preparació de l'alumne (fotocopiar)

Destruirà la IA més ocupació de la que crea?

La intel·ligència artificial destruirà més llocs de treball dels que crearà.

FORMAT	DURADA	AGRUPAMENT
parlamentario	50-55 min	Dos equips + moderació

Objectius

- Aplicar conceptes de mercat de treball (demanda de treball, desocupació tecnològica, productivitat) al debat sobre la IA.
- Contrastar l'evidència històrica sobre automatització amb els arguments sobre la singularitat del canvi actual.
- Distingir entre efectes a curt termini (substitució de llocs de treball) i a llarg termini (creació de nous llocs de treball i sectors).

Conceptes clau: intel·ligència artificial · automatització · desocupació tecnològica · productivitat · mercat de treball · polarització salarial · complementarietat humà-màquina

Encaix curricular

- **Eco 1BACH · U9** — Mercat de treball i desocupació — marc conceptual central del debat: tipus de desocupació, demanda de treball i productivitat.
- **FOPP 4ESO · U7** — El món del treball: mercat laboral a Espanya — aporta context sobre l'estructura de l'ocupació i les tendències actuals, rellevant per al debat.
- **EEAE · U10** — Transformació digital i l'empresa del futur — analitza directament l'impacte de la IA i l'automatització en les organitzacions.

Competències clau: CCL · CPSAA · CC · CD

De què va

Quan es van introduir els telers mecànics, els teixidors ludites els van destrossar per por a perdre el seu treball. Quan van arribar els caixers automàtics, es va predir la fi dels caixers bancaris. En tots dos casos, l'economia va generar nous llocs de treball que van compensar els perduts. Ocorrerà el mateix amb la intel·ligència artificial? Hi ha qui argumenta que esta vegada és diferent: la IA no sols automatitza tasques físiques repetitives, sinó també tasques cognitives qualificades, i ho fa molt més ràpid que qualsevol revolució tecnològica anterior. Este debat enfronta ambdues lectures de la història i de l'evidència disponible.

Argumentari

A FAVOR: LA IA DESTRUIRÀ MÉS OCUPACIÓ DE LA QUE CREA

- **Automatitza tasques qualificades, no sols rutinàries.** Les revolucions industrials anteriors van mecanitzar sobretot treball físic repetitiu. Els models actuals d'IA generativa realitzen tasques de

redacció, anàlisi, traducció, diagnòstic mèdic assistit i codi informàtic. Ocupacions que abans requerien formació universitària queden exposades a una substitució parcial o total.

- **La velocitat del canvi supera la capacitat d'adaptació.** En el passat, una revolució tecnològica tardava dècades a desplegar-se, donant temps perquè els treballadors es reconvertiren. La difusió de ferramentes d'IA a gran escala s'ha produït en pocs anys. La formació contínua i els sistemes educatius no poden recalificar-se al mateix ritme que avança la tecnologia.
- **Polarització de l'ocupació: els llocs de treball intermedis són els més vulnerables.** L'evidència de dècades d'automatització mostra que els llocs de treball de qualificació i salari mitjans — treball administratiu, comptabilitat bàsica, atenció al client estandarditzada — són els més afectats. El resultat és una estructura laboral polaritzada: llocs de treball molt qualificats ben pagats i llocs de treball de baixa qualificació mal pagats, amb menys espai per a la classe mitjana treballadora.
- **No tot lloc de treball destruït ha de ser reemplaçat necessàriament.** Assumir que la tecnologia sempre crea tants llocs de treball com en destrueix és una fe, no una llei econòmica. Si la IA augmenta la productivitat d'una empresa sense que esta contracte a ningú més, el benefici va al capital, no al treball. La redistribució d'estos guanys no és automàtica.

EN CONTRA: LA IA CREARÀ MÉS OCUPACIÓ DE LA QUE DESTRUÏX

- **La història tecnològica no avala l'apocalipsi laboral.** Des de la màquina de vapor fins a la informàtica, cada onada tecnològica ha destruït llocs de treball concrets i n'ha creat altres que abans no existien. El nombre de llocs de treball en l'economia global ha crescut de forma sostinguda durant dos segles d'automatització creixent. Rebutjar este patró històric requereix argumentar per què esta vegada és estructuralment diferent.
- **La IA augmenta la productivitat i genera demanda de treball.** Quan la tecnologia fa més productiu un treballador o una empresa, el cost de produir baixa, els preus poden caure o els ingressos pujar, i això allibera renda per a gastar en altres béns i servicis — generant ocupació en nous sectors. L'economia no té un nombre fix de llocs de treball a repartir.
- **La IA complementa el treballador humà més del que el substituïx.** En molts contextos, la IA és una ferramenta que amplifica les capacitats humanes: el metge amb IA de suport diagnòstica millor, el dissenyador amb generació d'imatges produïx més, l'advocat amb assistent d'investigació atén més casos. La complementarietat és la norma en sectors on la creativitat, l'empatia o el judici contextual són essencials.
- **Nous llocs de treball i sectors emergiran per la mateixa IA.** El desenvolupament, la supervisió, el manteniment i l'auditoria ètica de sistemes d'IA ja estan creant perfils professionals que no existien fa deu anys. Com va ocórrer amb internet, la nova tecnologia generarà un ecosistema d'ocupació que hui no som capaços d'anticipar.

Com es desenvolupa

0 Preparació en equips 12 min

Cada equip rep la seua postura, prepara 3 arguments i anticipa els del rival. Es pot assignar un argument per persona.

0 Torns d'obertura 8 min

Un portaveu per equip exposa la posició (4 min cada un), sense interrupcions.

0

Rèplica 12 min

Torns alterns per a refutar el rival. Es valora respondre a l'argument concret, no repetir els propis.

0

Torn del públic 8 min

L'alumnat no assignat a cap equip dirigix preguntes a tots dos.

0

Tancament 6 min

Cada equip resumix el seu millor argument en 2 minuts, incorporant el que ha après.

0

Debrief 8 min

El profe desfà el rol: distingix curt i llarg termini, substitució enfront de complementarietat, i pregunta quines condicions determinarien quina postura acaba sent correcta.

Destruirà la IA més ocupació de la que crea?

Grup / alumne: _____ Data: _____

CRITERI	1 INICI	2 EN PROCÉS	3 BÉ	4 EXCEL · LENT
Qualitat dels arguments Els arguments són pertinents, clars i connecten amb conceptes del mercat de treball i la tecnologia. CC	☐	☐	☐	☐
Ús d'evidències Recolza les afirmacions amb referències històriques, exemples de sectors o comparatives, sense inventar dades. CPSAA	☐	☐	☐	☐
Capacitat de refutació Respon als arguments de l'equip rival en compte de repetir els propis. CC	☐	☐	☐	☐
Expressió oral i torns S'expressa amb claredat, respecta els temps i el torn de paraula. CCL	☐	☐	☐	☐

Observacions:

Repartiment de postures

La intel·ligència artificial destruirà més llocs de treball dels que crearà.

DEFENSEU ESTA POSTURA

A favor de la moció

La IA automatitza tasques qualificades a una velocitat sense precedents i polaritza l'ocupació, deixant arrere qui no pot adaptar-se.

✕ retalla per ací

DEFENSEU ESTA POSTURA

En contra de la moció

Com tota revolució tecnològica anterior, la IA destruirà llocs de treball concrets però en crearà altres de nous i elevarà la productivitat general.

✕ retalla per ací

Preparo la meua postura

Moció: *La intel·ligència artificial destruirà més llocs de treball dels que crearà.*

La meua postura _____

Els meus 3 arguments (amb una evidència o exemple concret en cadascun):

1. Argument _____

Evidència _____

2. Argument _____

Evidència _____

3. Argument _____

Evidència _____

Una pregunta que li faré al grup rival:

Un argument de l'altre grup que hauré de refutar:

Notes durant el debat:

